

d) južnozahoni del Medžimurja na Presiko.

3. Vse ozemlje, ki bi imelo od te železnične zveze dobiček, obsega nad 10.000 ha, izmed teh 1400 ha vinogradov in 4000 ha gozdov, ter šteje nad 9000 prebivalcev.

4. Na Presiki, ¼ ure od Vuzmetincev, se je odkrila močna žila črnega premoga, ki čaka samo na promet. Ves kraj je po mnenju izvedencev poln premoga.

5. V stari gori je po mnenju izvedencev sol. Nahaja se tam več izvirov močno slane vode.

6. Proga Ljutomer-Središče bi tekla ves čas po ravnem in trdnem ozemlju; ne bilo bi treba ne predorov, ne večjih mostov in nasipov.

7. V Središču je obsežen kolodvor, ležeč na ravnini in zmožen največje razsežnosti.

8. Z zvezo Ljutomer-Središče bi bil vzpostavljen važen člen proge iz Zagreba čez Varaždin v Središče, Ljutomer, Mursko Soboto proti severu na Bratislavo.

Proga Ljutomer-Ivanjkovec-Ormož ne bi imela za okraj nobenega pomena, ker pretežna večina v bližini proge ležečih vinogradov radi prevelike strmine ne bi mogla voziti svojih pridelkov na isto. Tamkaj ležeči kraji lesa sploh ne izvažajo, a tudi drugih pridelkov ne. Vse ozemlje, ki gravitira na progo Ljutomer-Ormož, ima le 4000 prebivalcev, 900 ha in 350 ha vinogradov.

Razven tega ne leži ob celi proggi nobena večja vas, med tem ko gravitira na progo Ljutomer-Središče ogromen gospodarski okoliš z močnimi vasmimi in trgom Štrigovo.

Predno se definitivno določi petek proge, zahtevamo, da pošlje vlada v naše kraje izvedence, ki bodo natančno proučili teren in gospodarske razmere in se še le potem odločili za to ali ono progo.

Središče, dne 22. septembra 1919.

Gospodarstvo.

Nekaj besed k bližajoči se trgatvi. Kakovost vina je med drugim odvisna od kakovosti grozdja. Čim bolj je zrelo grozdje, tem boljše bo vino. Deževno poletje nam ni obetalo pitne kapljice, ali vreme zadnjih tednov je popravilo mnogo in če ostane tako ugodno do konca trgatve, tedaj bo letošnji pridelek v dobro osrbovanih vinogradih ne le dosegel, ampak prekašal lanskega na kakovosti. V dosego dobre kapljice pa je letos neobhodno potrebno, da se vinogradniki ne prenačijo s trgatvo. Pred očmi jim mora biti, da pridobiva grozdje ravno pri vremenu, kakoršno je zadnji čas, dnevno več sladkorja in drugih zlahtnih snovi, ter gubi več kisline, kakor prej v tednih. Izkušnja uči, da lahko pridobiva grozdje pri lepem vremenu ob času zoritve tedensko do 3 odstotke sladkorja in zgubi istočasno 2 in več tisočink kisline in ta procedura traja tako dolgo, dokler je listje zeleno in dokler pecelj na grozdju ne oleseni. Grozdje pa ne pridobiva same na sladkorju in gubi na kislini proti koncu zoritve, ampak v njem se tvarjajo obenem dišeče in okusne snovi in čim več je teh, tem okusnejše je grozdje, tem zlahtnejše bo vino. Vinogradniki imajo torej vzroka dovolj, da počakajo s trgatvijo do skrajnega časa, kajti vreme jim obeta dober pridelek naravnim potom.

Vinarski inštruktor Zupanc.

Še enkrat pozor pred tirjatvami iz Gradca! Sedajni deželni svet v Gradcu tirja iz zapuščine neke kočarice v občini Presečno, v okraju kozjanskem, ki je umrla v Feldhofu pri Gradcu 18. oktobra 1919, oskrbne stroške nad 3000 K, ki presegajo zapuščino, h kateri so poklicani mnogoštevilni nepreskrbljeni otroci. Ti stroški so se sicer zaračunali že deželnemu ubožnemu skladu, tirjajo se pa naenkrat iz razloga, ker je imenovana tuja državljanka. Likvidacijska komisija v Celju je obvestila graški deželni svet, da to ni bila tuja, ampak štajerska državljanka in nima pravice graški deželni svet zdaj, ko ne spa-

damo več pod Gradec tirjati za dobo pred 1. novembrom 1918, kar se je iz skupnih davkov porabilo za slovenske sodeželane v nemškem delu dežele. Iz tega slučaja se vidi, da je previdno obrniti se v vsakem slučaju najprej na likvidacijsko komisijo štajersko v Celju, ako pridejo kakoršnikoli plačilni pozivi iz Gradca.

Državna posredovalnica za delo, podružnica za Ptuj in okolico. V tednu od 14. sept. do 20. sept. 1919 je iskalo dela 31 moških in 4 ženske delavne moči. Delodajalci so iskali 11 moških in 6 ženskih delavnih moči. Posredovanj se je izvršilo 12. V času od 1. januarja do 20. septembra 1919 je iskalo dela 628 moških in 282 ženskih delavnih moči. Delodajalci pa so iskali 630 delavcev in delavk. Posredovanj se je izvršilo 380. Delo iščejo: 2 oskrbnika, 19 poljed. delavcev, 4 rudarji, 5 vrtnarjev, 9 kamnarjev, 1 opekar, 8 kovačev, 3 mehaniki, 7 mizarjev, bičarjev, sodarjev; 3 usnjarji in sedlarji, 19 krojačev in šivilj, 1 čevljar, 6 pekov, 4 mesarji, 4 zidarji, 2 stavb. delovodja, 1 tesar, 1 sobni slikar, 4 strojniki, šoferji, kurjači, 1 tov. delav., 5 vratarjev in uradnih slug, 2 trg. sotrudnika, 12 pis. moči, 95 dninarjev in dninaric, 27 služkinj, 92 vajencev in vajenk raznih strok. V delo pa sprejme podružnica 54 poljskih delavcev in delavk, 14 pletarjev, 2 mlinarja, 2 pekovska vajenca, 7 služkinj itd.

Dopisi.

Šolstvo v Ptuj. Na državni gimnaziji v Ptujju se je za šolsko leto 1919/20 vpisalo 217 učencev, v prvi razred deške meščanske šole 30, v prvi razred dekliske meščanske šole 60 učencev. Številke kažejo jasno, kako potrebne so srednje šole za ptujski okraj. Čim se notranje in vnanje razmere v državi uredijo, bo število brez dvoma še znatno poskočilo, tako, da bo Ptuj med najjačjimi šolskimi središči v Sloveniji.

Izobraževalno društvo v Sv. Lenartu pri Vel. Nedelji je priredilo v nedeljo dne 21. t. m. na vrtu g. Ferdo Korpar-ja ljudsko veselico z glavno točko sporeda: Veseloigra „Črevljar“ v 3 dej. Vkljub zelo nestalnemu vremenu je bil obisk sijajen, posebno mnogoštevilna je bila udeležba iz Ormoža in Sv. Marjete. Po pozdravnem govoru, ki ga je z velikim navdušenjem govoril g. Jožef Lah, se je pričela veseloigra. Smeha in grohota ni bilo ne konca ne kraja. Črevljar s svojim pristnim prleškim narečjem in duhovito neumnostjo, kakor tudi dektor v svoji nervoznosti in zelo dobro pogojeni maski, eden je prekašal drugega. Tudi ostale vloge so igrali prav dobro, tako, da se lahko Izobr. društvu na dobrih igralskih močeh častita. Žal, da je sredi predstave pričelo deževati in večina gledalcev je odhitela pod streho. Vkljub temu se je veselica razvijala nemoteno naprej. Tamburaški in pevski zbor iz Sv. Marjete je neumorno proizvajal svoje točke in žel obilo priznanja. Ta dobro uspela veselica, ki je končala s prav lepim dobičkom naj bo Izobr. društvu v spodbudo, da koraka neustrašeno po razčrtani poti naprej, ne oziraje se ne levo in ne na desno, pred seboj vedno vzvišeni: Delo za izobrazbo in prosveto.

Zima prihaja, a obuvala ni, tako slišimo trsnati stariše otrok iz revnejših slojev. Otroci bodo sedeli doma za pečjo, namesto da bi zahajali v šolo. Ali bi ne bilo mogoče, da bi merodajne okrajne oblasti preskrbele revnejšim šolarjem obuvalo po znižani ceni? Če tudi bi bilo obuvalo z lesenimi podplati, samo da bi bilo trpežno. Iščimo pota, morda bo pa pri dobri, blagohotni voljo le šlo.

Popravek. V posebni izdaji Ptujskega lista od 24. t. m. sta se v članku „Trst“ vrinili dve napaki, ki jako motita. Stavek: „Vsa večja podjetja (str. 2) — — — se ima glasi: „niso bila v italjanskih rokah.“ Namesto: „da je Rusija sedaj v revoluciji, čitaj: „v evoluciji.“

Skrb za našo učečo se mladino. Pouk po mestih se pričinja. Dosti ukaželjne mladine

iz ptujske okolice so pripeljali naši skrbni stariši v Ptuj, kjer so se nam na stežaj odprla vrata slovenskih šol, kakoršnih smo do zdaj bridko pogrešali. Uverjeni smo, da bode učiteljstvo naše novince ljubeznjivo sprejelo, dasiravno prihajajo naši fantiči in dekleta z oguljeno obleko v slovensko oz. državno šolsko klop; isto pa pričakujemo tudi od sošolcev, ki so tako srečni, da so jim skrbni roditelji lahko priskrbeli boljše obleko za šolo. Naši roditelji iz dežele imajo sedaj veliko zaupanje do ptujskih šol, ker jim voditelji šol. mladine na deželi jamčijo, da bodo na šolah v mestu boljše razmere, nego so bile pod nemškim režimom. Hribovci in poljanci iz ptujske okolice imamo še počitnice, a treba bode misliti na to, da bode tudi pri nas čez 5 tednov zadonel šolski zvonec. Skrbimo, da bodo naši malički in večji šolarji pripravljene za pravočasni vstop. Kakor po mestih, tako naj tudi na deželi vsa šolska mladina naenkrat mobilizira in zahaja redno v šolo. Razven zelo tehtnih vzrokov t. j. bolezni, slabega vremena in sličnega naj ne ostane nikdo doma, kajti le na ta način bode ljudska šola na kmetih zacelila rane, ki jih je zadala kakor povsod svetovna vojna in naše osnovne šole bodo prišle na stopnjo, kakoršno si narodno učiteljstvo tako srčno želi. Z našo mladino si bomo zgradili nerazrušljiv temelj mlade države Jugoslavije. V splošni ljudski izobrazbi je narodova moč. Ko bodo naši pohlepni sovražniki videli, na kakšen način se oborožujemo, nas bodo pri naši zahtevi po narodnih pravicah bolj upoštevali nego so nas do sedaj. Z združenimi močmi pa trebimo v našem okraju še ogromne ostanke nemškutarstva. Te bomo z ostro krtačo čistili v „Ptujskem listu.“ Pri takšnem čiščenju bomo brez ozira na stan okrtali vsakogar, ki se mu zdi nemško govoriti bolj „nobel“; če bode zraven katera gdena ali gospod izmed „narodnih vzgojiteljev“, si bodo sami krivi.

Narodni učitelj.

Utonil. Dne 17. avgusta t. l. je utonil 20 letni Jožef Zorko, sin posetnika v Obrežu pri kopanju v Dravi.

Požar v Preslavi. Dne 3. avgusta t. l. popoldne je strela zažgala viničarsko hišo Ivana Megla v Preslavi, občina Podgorci. Škoda se ceni na 2000 K. Zavarovana je bila hiša za 500 K.

Politične vesti.

Sramotna umaknitev Lahov iz Trogira. LDU. Split, 23. septembra. (DDU.) Popoldne ob 2. je naša vojska krenila v smeri proti Trogiru. Ob pol 12. predpoldne je prišel v Trogir ameriški rušilec, da prisili Italijane, da se umaknejo na demarkacijsko črto. Ko so trogirski meščani zagledali ameriško bojno ladjo, so pograbili za orožje, pridrli na ulico in pričeli streljati. Ko so Italijani opazili pobuno meščanstva, približevanje srbske vojske in ameriške ladje, so nemudoma pobegnili iz Trogira. Meščani so zajeli oklopni avtomobil, poveljnika italijanske vojske Torre Filiberta Emanuela s tremi vojaki. Med tem se je izkrcalo 2000 oboroženih ameriških mornarjev s strojnimi puškami, katerim so oddali vjetnike in avtomobil. Na avtomobil so Amerikanci postavili svojo zastavo, vjetega častnika in vojake pa vzeli s seboj na ladjo in jih odpeljali v Split, kjer so jih izročili poveljniku italijanske stacijske ladje „Puglia.“ Med tem je došla srbska vojska, ki je bila z velikim navdušenjem sprejeta od ogromne množice ljudstva z zastavami. Amerikanci so izročili mesto srbski vojski in vkrcali svoje čete. Naša vojska je zasledovala sovražnika preko Trogira in nadaljuje svojo akcijo. Od tega časa nadalje ostane v Trogiru stacionirana za nekoliko dni ameriška vojna ladja, ki je dobila najstrožje naredbe za eventualni drugi italijanski napad.

Tregir v jugoslovanskih rokah. Split, 24. septembra. V Trogiru je po neuspelem italijanskem puču zopet vzpostavljen popoln red in mir. Po mestu se vidi jugoslovansko vojsko,

ki jo je pričakal narod z nepopisnim oduševljenjem, vsklikanjem in cvetjem.

Komedija na Reki. LDU. Reka, 24. septembra. Danes so prišle na Reki v promet italijanske poštno znamke.

LDU. Reka, 24. septembra. Italijanska oblast na Reki je izvršila včeraj preiskavo v srbski pravoslavni cerkvi in v stanovanju prote Kosanovića, ki je odsoten. Iskali so baje skrito orožje, katerega pa niso našli.

LDU. Reka, 24. septembra. Na reki so italijanaši osnovali narodno gardo, ki ima nalogo, da skrbi za mir in red ponoči.

LDU. Reka, 24. septembra. D'Annunzijevo vojska, zastavljena na dve strani, dobiva hrano po aeroplanih iz Italije. Dva dni so meje proti Jugoslaviji zaprte. Cene živeža so se podvojile. D'Annunzijo je izdal ponovni razglas na italijanske vojake, kjer veli, da bi moglo priti do popolnega okroženja Reke po neprijateljskem narodu. Zato pozivlja svoje čete, kakor tudi one v Opatiji, Lovrani, Voloski in na Učki, da ostanejo na svojem mestu in da čuvajo italijansko zemljo.

LDU. Reka, 24. septembra. Včeraj je D'Annunzio z vsem štabom v štirih avtomobilih došel v Sušak in se je tam mudil eno uro. Na mostu ga ni nihče prašal, niti zastavil. Na povratku ga je vojak na straži lepo po vojaško pozdravil. D'Annunzio je bil na Grobniku, kamor danes dopoldne njegovi vojaki vozijo deske, železo in drugo stvarino. To in pa dejstvo, da je italijanski Rdeči križ prevzel preskrbo Reke, jasno dokazuje, kako daleč je italijanska vlada od D' Annunzijevega prevrata.

O jadranskem vprašanju ni sporazumna! LDU. Rim, 23. septembra. (Dun. KU.) „Agenzia Stefani“: V inozemskih listih razširjena vest, da se je med Italijo in Jugoslavijo sklenil dogovor v jadranskem vprašanju, je popolnoma brez podlage.

Društvene vesti.

Za Ptujkega Sokola daroval g. Jožef Horvat iz Ptuja 10 K.

Krajevni odbor Labod priredi v nedeljo dne 12. oktobra veliko ljudsko veselico v Labodu, srečolov, šaljiva pošta, licitacija predmetov itd. Svira polnoštevilna vojaška godba iz Maribora. Ker je veselica velepomembna za naš Korotan radi plebiscita, vsi ta dan v Labod. Vsa društva naj bodo z zastavami zastopana. Vsi v Labod! Zveza z vlaki zelo ugodna!

Skupna seja načelstva in nadzorništva Konzumnega društva za ptujski politični okraj v Ptuj r. z. z. o. p. se vrši v soboto dne 27. t. m. ob 20. uri (8. uri) zvečer v uradniški menzi na magistratu v Ptuj. Ker zadnja seja ni bila sklepčna, se naj te seje vsi odborniki radi rešitve važnih zadev zanesljivo udeležijo. Načelstvo.

Zveza gasilnih društev ptujkega okraja priredi v nedeljo, 5. oktobra t. l. v prostorih Narodnega doma v Ptuj veliko veselico s tombolo, srečolovom, licitacijo, šaljivo pošto in plesom. Sodeluje ptujka mestna godba. Začetek ob 16. uri. Vstopnina 2 K. Prijatelji gasilstva se vabijo k številni udeležbi.

Književnost.

Anton Melik, Zgodovina Srbov, Hrvatov in Slovencev. Prvi del. Izdala v zbirki „Pota in cilji“ Tiskovna zadruga v Ljubljani 1919, tiskal Maks Hrovatin. Cena K 10.—, po pošti 80 v več. Tiskovna zadruga je začela izdajati zbirko poljudno znanstvenih spisov Bota in cilji. Prvi zvezek je pravkar izšel v jako elegantni in prikupljivi obliki ter podaja Melikovo Zgodovino Srbov, Hrvatov in Slovencev. V njej nam pisatelj riše precej natančno vso našo zgodovino od najstarejših časov pa do konca srednjega veka. Knjigo toplo priporočamo vsemu razumništvu, zlasti učiteljstvu in srednješolskemu dijaštvu pa

tudi vsakomur, ki se zanima za našo preteklost. O srbski in hrvatski zgodovini ne podaja nobeno slovensko delo toliko kot Melikovo. Drugi del knjige, v katerem bo opisana naša zgodovina od srednjega veka pa do današnjih dni, izide okoli novega leta.

Gledališka vest. Z Jurčičevim „Tugomerom“ se otvori dne 27. t. m. slovensko mestno gledališče v Mariboru. S skoro nepremostljivimi teškočami se je vendar posrečilo zagotoviti obstoj tega za kulturno in narodno prebujenje in razvoj mesta Maribora tako potrebnega in velevažnega slovenskega gledališča. Kot ravnatelj in zakupnik je prevzel 11. septembra t. l. celokupno vodstvo za dobo 5 let Hinko Nučič, slovit že od ljubljanskega gledališča. Ker je vse poslovanje in financa v rokah ravnatelja, ima dramatično društvo samo vpliv na vsakoletni repertoar cele sezije in smeri igranja v gledališču. Zagotovljeni sta tudi mestna in državna podpora. Gojila se bode v prvi vrsti drama, vesele igra, burka in spevoigra. Za to so se pridobile prvovrstne moči iz Zagreba, Ljubljane in nekaj izvrstnih domačinov iz Maribora. Nadejati se je torej lepega razvoja slovenskega gledališča v Mariboru, ne le v razvedrilo, ampak tudi v narodni blagor Mariborčanom. Kakor se dozve, bode slov. mestno gledališče pravejalo stalna gostovanja v Celju in Ptuj, tako da se bode tudi v teh mestih gojil um za umetnost. U. P.

Oglasi.

Naznanilo o začetku prvega šolskega leta 1919/20 na dvorazredni trgovski šoli v Mariboru. Vpisovanje na trgovski šoli se vrši 1. in 2. oktobra t. l. na bivšem deželnem ženskem učiteljskišču (vhod iz Hamerlingove ulice), in sicer vsak dan od 9. do 11. ure. Vpisnina in prispevek za učila je enkratni znesek 20 K. Šolnina pa posebno 30 K. V uvaževanja vrednih slučajih se dovoli oprostitev plačevanja šolnine. V pripravljalni razred se bodo sprejeli brez vsakega izpita učenci in učence, ki so vsaj 13 let stari in z dobrim uspehom dovršili ljudsko šolo. V I. letnik se bodo sprejeli: 1. brez vsakega izpita tisti učenci in učence, ki so vsaj 14 let stari in so z ugodnim uspehom dokončali I. razred kake srednje šole ali popolno meščansko, oziroma 8 razredno ljudsko šolo, 2. tudi vsaj 14 let stari učenci in učence, ako napravijo izpit iz slovenskega in nemškega jezika, računstva, geometrije, prirodopisa, zemljepisa in prirodoslovja. Pri izpitu se zahteva toliko znanja iz imenovanih predmetov, kolikor si ga pridobijo učenci v pripravljalnem razredu. Izpiti za I. letnik se vršijo 3. oktobra ob 8. uri dopoldne v šolskih prostorih. Redni pouk se začne 5. oktobra t. l. Za vodstvo trgovske šole v Mariboru: Prof. M. Došenec s. r.

Razglas o oddaji tobačne glavne trafike v Središču št. 117 (davčni okraj Ormož.) Tčasna glavna trafika v trgu Središču št. 117 se stem razpisuje v oddajo po javnem natečaju. V enoletnem času se je za to trafiko dobavilo tobačnega materiala za 21.676 K, od česar je znašal trafikantski dobiček 2163 K 60 v. Invalidi izza zadnje vojske, potem vdove in sirote v tej vojski padlih ali umrlih vojakov (častništva in moštva), imajo ob gotovih pogojih prednost pred vsemi drugimi prosilci. Takim prosilcem se bo podelila prodaja brez ozirara na ponudbe ostalih ponudnikov proti povratnemu dobičku v letnem znesku 150 K, ki ga bo plačevati iz trafikantskega dobička. — Jamsčina znaša 200 K. Ponudbe je predložiti najkasneje do 16. oktobra 1919, 10. ure. Vsi drugi podatki so razvidni iz natečajnega razglasa, ki ostane nabit do dne 16. oktobra 1919 na uradni deski pri finančnem okrajnem ravnateljstvu v Mariboru in pri občinskem uradu v Središču.

Razglas o oddaji tobačne glavne trafike v Središču št. 1 (davčni okraj Ormož.) Tčasna glavna trafika v trgu Središču št. 1 se stem razpisuje v oddajo po javnem na-

tečaju. V enoletnem času se je za to trafiko dobavilo tobačnega materiala za 29.735 K, od česar je znašal trafikantski dobiček 2973 K 50 v. Invalidi izza zadnje vojske, potem vdove in sirote v tej vojski padlih ali umrlih vojakov (častništva in moštva), imajo ob gotovih pogojih prednost pred vsemi prosilci. Takim prosilcem se bo podelila prodaja brez ovire na ponudbe ostalih ponudnikov proti povratnemu dobičku v letnem znesku 200 K, ki ga bo plačevati iz trafikantskega dobička. Jamsčina znaša 290 K. Ponudbe je predložiti najkasneje do 16. oktobra 1919, 10. ure. Vsi drugi podatki so razvidni iz natečajnega razglasa, ki ostane nabit do dne 16. oktobra 1919 na uradni deski pri finančnem okrajnem ravnateljstvu v Mariboru in pri občinskem uradu v Središču.

Koroška deželna vlada zbira vsa v koroški glasovalni pas pristojne ljudi, da jim zagotovi glasovanje v prid nemške Avstrije, zato je naša dolžnost, da se tudi naši ljudje, moški in ženske, ki imajo pravico na Koroškem (t. j. da so 20. leto prekoračili in bivali 1. januarja 1919 stalno na Koroškem) nemudoma priglasijo, ter v dopisu na Narodni svet v Velikovcu naznanijo svoje krstno in rodbinsko ime, rojstno leto, kje so rojeni, kam pristojni, oklic in natančen sedanji naslov. Vso našo javnost, pro simo, da nam pri tem delu pomaga.

Čovarna

Jugoslovanske Diana-Mentol vinivice v Osijeku

išče za pojedine kraje zanesljive in dobro vpeljane zastopnike ali zastopnice.

Ponudbe z navedbo referenc naj se pošljejo na gornji naslov. — —

Pekovski učenec

močen in zdrav se takoj sprejme pri g. Jož. Fürthner-ju v Ptuj, Vseh svetnikov ulica.

Na prodaj

so štiri grobne svetilke, dve s stojalom vred, vse v dobrem stanu. Ogleda se pri g. Jož. Gspaltl, zlatarju in optiku v Ptuj.

Naznanilo otvoritve obrti.

Dovoljujem si uljudno naznaniti, da sem prevzel

čevljarsko obrt od g. Pavlinič-a v Ptuj

Vseh svetnikova ulica, in se priporočam cenj. obč. za mnogobrojni obisk z zagotovilom najboljšje postrežbe.

S spoštovanjem

Jakob Gačer, čevlj. mojster.